

Universitair medische centra ver weg van de realiteit van de zorg?

Op 10 januari 2017 organiseerde de NVAG een symposium over de maatschappelijke relevantie van universitair medisch onderzoek

De Gezondheidsraad publiceerde onlangs een rapport getiteld "Onderzoek waarvan je beter wordt". Daarin stelt de raad dat de Universitair Medische Centra (UMC's) onvoldoende aandacht hebben voor veel voorkomende ziekten, preventie en langdurige zorg. De Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) is het daar niet mee eens. Veel alledaagse problemen en hun oorzaken worden er niet of nauwelijks onderzocht, terwijl er zeer veel onderzoeksgeld naar de UMC's gaat, aldus de Gezondheidsraad. De UMC's voeren hoofdzakelijk fundamenteel biomedisch onderzoek en complex klinisch specialistisch onderzoek uit. De UMC's worden door hun onderlinge en internationale strijd om topcitaties in de eerste richting gedwongen, door de zorgverzekeraars in de tweede richting. De grote, maatschappelijk relevante zorgproblemen komen er bekaaid af in de UMC's. De speerpunten daar liggen nooit bij vakken zoals sociale geneeskunde, huisartsgeneeskunde en ouderengeneeskunde, waar de omvangrijke maatschappelijke gezondheidsproblemen zich aandienen.

De NFU heeft onlangs een "Nationaal plan academische geneeskunde, biomedische wetenschap en gezondheidszorgonderzoek" gepubliceerd. Hierin staat dat er in de universitaire centra veel meer aandacht moet gaan naar de grote volksgezondheidsthema's zoals preventie en veroudering. De vraag is of, en zo ja hoe, daarmee de krachten die op de UMC's inspelen, veranderd kunnen worden. In elk geval lijkt de universiteit op dit moment ver af te staan van de steeds groter wordende uitdagingen voor de volksgezondheid: vergrijzing, meervoudige chronische ziekten, ongezonde leefstijl, ziekmakende factoren in de samenleving en de fysieke omgeving en hun gevolgen, en preventie.

- Pim van Gool is voorzitter van de Gezondheidsraad en hoogleraar neurologie in het Academisch Medisch Centrum te Amsterdam
- Ernst Kuipers is voorzitter van de NFU en voorzitter van de Raad van Bestuur van het Erasmus Medisch Centrum te Rotterdam.
- Koos van der Velden is hoogleraar public health in het Radboud Medisch Centrum te Nijmegen en gaf vanuit het vakgebied sociale geneeskunde / public health commentaar op het rapport.
- Lode Wigtersma is voorzitter van de NVAG

In de discussie bleek zowel eensgezindheid als verschil. Kuipers ontkende dat veel onderzoek niet ten goede van de patiënt zou komen. Er is geen aansturing van boven af. Het UMCU heeft hier inmiddels enige ervaring mee en heeft criteria ontwikkeld. Een landelijk overzicht ontbreekt. Er is behoefte aan onderzoek naar effecten van inkoopbeleid van ziektekostenverzekeraars. Behalve de publicatiedrift en roem is de subsidiëring van biometrische en farmacologisch onderzoeken een perverse prikkel. Het aantal hoogleraren in de maatschappelijke vlakken waaronder de verstandelijk gehandicapten is te gering. Een belangrijke conclusie was dat artsen M&G zelf meer onderzoeksinitiatieven dienen te tonen.